

Sopor och skräp – i vår vardag

Vad innebär allemansrätten för oss i vår vardag? Är det någon skillnad på om man bor i stan eller på landet? Vad är skräp ute i naturen? Se filmen och få svar på många av de vanliga frågorna. Visste du till exempel att du kan få böter för att du slänger skräp omkring dig när du är utanför ditt hem?

Speltid: 18 min.

Från: 10 till 15 år

Ämne: idrott och hälsa, samhällskunskap, biologi, teknik, hem- och konsumentkunskap

Produktionsland:

Sverige, 2018

Svensk version:

© Filmo, 2018

Ansvarig utgivare:

Sandra Ortíz del Gaiso

Filmnr: EDU0127

För ytterligare källinformation:

Kontakta Filmo
08-445 25 50
info@filmo.se

Nyckelord:

nedskräpning
medveten konsument
allemansrätten
nedbrytningstid
återanvändning
hållbar utveckling

Filmen tar lättfattligt upp de lagar och regler som människor och offentliga instanser behöver följa och hur de gör. Den tar också upp vad allemansrätten är och beskriver olika uppmaningar. Även plasten i vår vardag och hur vi skall förhålla oss till påsarna och engångsförpackningarnas vara eller inte vara tas upp. Vidare ger filmen inspiration till att tänka miljömedvetet och på att begränsa resursslöseriet i samhället. Jämförelser mellan samma produkt tillverkad i olika material görs ur ett livscykelperspektiv. Det förklaras bl.a. att en papperskasse behöver användas 43 gånger för att klimatkompensera för sin tillverkningskostnad och en tygpåse av ekologiskt bomull behöver användas minst 149 gånger.

Filmen vill beröra sin publik och lyfter fram aktuella samhällsfrågor samt problematiserar konsekvenserna kring nedskräpning. Dessutom ges både förslag på lösningar som både du och jag kan ta till oss samt det redogör för många av de insatser som samhället blivit tvungen att implementera i försök att hålla nedskräpningen under kontroll. Filmen lyfter, diskuterar och punkterar fördomar kring vem det är som skräpar ner och varför det skräpas ner i Sverige. I filmen visas flera konkreta och för ungdomar vardagsnära föredömliga exempel som kan upplevas som inspirerande och tilltalande.

Diskussionsfrågor

1. Vad är skräp? Vad är det vanligaste skräpet som människor slänger? Det farligaste?
2. Hur påverkar nedskräpning växter och djur?
3. Vad är nedbrytningstid? Varför har plast lång nedbrytningstid?
4. Var är det mest skräpig tycker du?
5. Varför skräpar folk ner? Vem skräpar ner?
6. Varför är nedskräpning slöseri av resurser?
7. Vilka problem blir det i städer med nedskräpning?
8. Vad gör du aktivt för att minska nedskräpningen? Vad skulle du vilja börja med eller göra mer av?
9. Behövs det lagar och straff som reglerar nedskräpning? Hur får man befolkningen att följa lagarna?

Fördjupning

- Filmen tar upp nedbrytningstiden för olika material och föremål som finns i naturen. Skapa en lista eller en visuell utställning över olika vanliga föremål i er vardag och ta reda på dess nedbrytningstider.
- Välj en produkt t.ex. påse och forska fram fakta och gör livscykelanalyser för dess miljöpåverkan om de tillverkas i olika material. Vad är det för faktorer som påverkar nedbrytningstiden? Design? Färg? Tillverkningsmaterial? Inköpspris på material?

Övning

Debattera i smågrupper utifrån olika roller. Hitta argument för din egen ståndpunkt och förbered dig för motargument som övriga i debatten kan komma upp med. Förslag på roller:

- Festivalbesökare med luftmadrass
- Festivalarrangör
- Kommun
- Söpbilchaufför
- Pensionär
- Tonåring/ungdom

Internetkällor

- [Håll Sverige rent](#)
- [Naturvårdsverket](#)
- [Allemansrätten](#)
- [Nedbrytbara flaskor "Green fiber bottle"](#)
- [Bioplast](#)
- [Plaståtervinning](#)
- [Svensk glasåtervinning](#)
- [Artikel Forskning](#)
- [Havs och Vatten myndigheten](#)
- [Danmarks miljöverk som refereras till i filmen](#)
- [Sverige Kommuner och Landsting](#)
- [Teknikhandboken](#)
- [Film och skola: Plast – värt att veta](#)
- [Film och skola: Materialet – plast](#)
- [Film och skola: Earth savers – Arkitektur av skräp](#)
- [Wikipedia](#)
- [Nationalencyklopedin](#)

Läroplansmål:

Filmen *Sopor och skräp – i vår vardag* passar bra för undervisning i grundskolan i ett flertal ämnen som berör omvårdnad om miljö och ett hållbart samhälle. Här enligt några exempel ur det centrala innehållet i LGR11, se www.skolverket.se.

I årskurs 4-6, idrott och hälsa, lgr11:

Friluftsliv och utevistelse

Rättigheter och skyldigheter i naturen enligt allemansrätten.

I årskurs 4-6, samhällskunskap, lgr11:

Rättigheter och rättsskipning

- Samhällets behov av lagstiftning, några olika lagar och påföljder samt kriminalitet och dess konsekvenser för individen, familjen och samhället.

I årskurs 4-6, biologi, lgr11:

Natur och samhälle

- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling. Ekosystemtjänster, till exempel nedbrytning, pollinering och rening av vatten och luft.

I årskurs 1-6, hem och konsumentkunskap, lgr11:

Miljö och livsstil

- Val och användning av varor och tjänster som används i hemmet och hur de påverkar miljö och hälsa.
- Återvinning i hemmet och i närområdet och hur den fungerar.

I årskurs 4-6, teknik, lgr11:

Teknik, människa, samhälle och miljö

- Konsekvenser av teknikval, till exempel för- och nackdelar med olika tekniska lösningar.

I årskurs 7-9, idrott och hälsa, lgr11:

Friluftsliv och utevistelse

- Rättigheter och skyldigheter i naturen enligt allemansrätten.

I årskurs 7-9, samhällskunskap, lgr11:

Rättigheter och rättsskipning

- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter, till exempel gränsen mellan yttrandefrihet och kränkningar i sociala medier.

- Rättssystemet i Sverige och principer för rätts-säkerhet. Hur normuppfattning och lagstiftning påverkar varandra. Kriminalitet, våld och organiserad brottslighet. Kriminalvårdens uppgifter och brottsoffers situation.

I årskurs 7-9, biologi, lgr11:

Natur och samhälle

- Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling.
- Aktuella samhällsfrågor som rör biologi.

I årskurs 7-9, hem och konsumentkunskap, lgr11:

Konsumtion och ekonomi

- Ställningstaganden vid val av varor och tjänster, till exempel vid inköp av kläder, livsmedel och resor utifrån perspektiven ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Miljö och livsstil

- Hur livsmedel och andra varor produceras och transporteras och hur de påverkar miljö och hälsa.
- Aktuella samhällsfrågor som rör privatekonomi, mat och hälsa.

I årskurs 7-9, teknik, lgr11:

Teknik, människa, samhälle och miljö

- Återvinning och återanvändning av material i olika tillverkningsprocesser. Samspel mellan människa och teknik samt människans möjligheter att skapa tekniska lösningar som bidrar till hållbar utveckling.
- Konsekvenser av teknikval utifrån ekologiska, ekonomiska, etiska och sociala aspekter, till exempel i fråga om utveckling och användning av biobränslen och krigsmateriel.

